

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»**

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЗАГАЛЬНОЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Директор ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»
Тамара ГУБАНОВА
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»
для здобувачів освіти**

галузь знань **08 Право**
спеціальність **081 Право**
освітньо-професійний ступень **фаховий молодший бакалавр**

освітньо-професійна програма **Право**
вид дисципліни **Обов'язкова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	сьомий
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: **Макогонюк Юлія Юріївна**

Затверджено: На 2024 /2025 н.р. Протокол педагогічної ради №8/1 від 30.08.2024 р.
Пролонговано: На 20_ /20__ н.р. Протокол педагогічної ради № від . .20 р.

КИЇВ – 2024

Розробники: Макогошок Юлія Юрївна,

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова циклової комісії загальноюридичних
дисциплін

(підпис) _____ (Андрій Гавловський)

Протокол № ____ від « ____ » _____
2024 р.

Схвалено методичною радою ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»

Протокол № 8/1 від «30» серпня 20__ року

Голова методичної ради
(підпис) _____ (О.А. Павленко)

ВСТУП

1. Мета дисципліни:

Вивчення дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн», сприяє розвитку загальнопрофесійної культури будь-якого юриста і є досить важливим для практичної реалізації отриманих теоретичних знань. По-перше, для тих студентів, що готуються до дипломатичної та іншої роботи, пов'язаної із зарубіжними країнами, а по-друге, у зв'язку з потребою порівняльно-правового аналізу вітчизняних та зарубіжних інститутів конституційного права з метою врахування позитивного досвіду країн з розвиненою демократією та впровадження позитивних здобутків у вітчизняну практику державотворення на шляху до побудови України як демократичної, незалежної, соціальної, правової держави.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- 1) успішне опанування дисциплін «Конституційне право зарубіжних країн»
- 2) отримати знання, які сприятимуть формуванню демократичних поглядів, сучасної правосвідомості громадян нашої держави.
- 3) оволодіти належний рівень професійних знань, які можуть бути реалізовані у практиці державотворення нашої країни.

3. Анотація навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна має велике пізнавальне значення, оскільки отримані знання сприятимуть формуванню демократичних поглядів, сучасної правосвідомості громадян нашої держави. Адже багато конституційно-правових інститутів, які запроваджено сьогодні в Україні, спочатку виникли у конституційному праві зарубіжних країн (конституції, парламентаризм, влади) і розуміння їх генезису, сучасних перспектив розвитку – крок до вирішення актуальних питань державотворення в Україні.

4. Завдання вивчення дисципліни:

Вивчення особливостей розвитку конституційного права зарубіжних країн, здійснення порівняльного аналізу національних особливостей форми держави, взаємовідносин держави і суспільства, організації і функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування надасть змогу не тільки розширити кругозір студентів- правників, а й усвідомити роль держави та особи у світі. Студентам, що готуються стати професійними юристами, необхідно розуміти процеси формування правових інститутів в різних правових системах, володіти порівняльними методиками, уміти оцінювати конкретний національний та зарубіжний досвід з точки зору універсальності, можливості застосування в зарубіжних правових системах. Використання курсу лекцій полегшить підготовку студентів до

семінарських занять та сприятиме усвідомленню специфіки зарубіжного конституційного права, формуванню вміння об'єктивно оцінювати проблеми та перспективи розвитку національного конституційного права.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1.	Знати: теорію конституції та сучасні конституційні моделі.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування	10%
1.2.	Знати: Сучасні форми держави в зарубіжних країнах.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування	10%
1.3.	Знати: Конституційно -правовий статус особи в зарубіжних країнах.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування	10%
1.5.	Знати: Виборче право та виборчі системи в зарубіжних Країнах.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквиум	10%
2.1.	Знати: Інститут законодавчої влади. Парламенти та Парламентаризм.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквиум, розв'язання казусу	10%
3.1.	Знати Конституційно-правовий статус глави держави.	Семінарське заняття, самостійна робота студента	експрес опитування, колоквиум	10%
3.2.	Знати Уряди в зарубіжних країнах: аналіз конституційно-правового статусу.	Семінарське заняття, самостійна робота студента	експрес опитування, колоквиум	10%
3.3.	Знати Конституційні основи судової влади в зарубіжних країнах.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквиум, розв'язання казусу	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)										
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	3.1	3.2	3.3	3.4	
Програмні результати навчання (Освітня програма «Правознавство». Спеціальність 081 «Право»). Перший (бакалаврський) рівень.											
ПРН 4	+	+	+	+	+	+	+			+	
ПРН 9	+	+		+	+		+		+	+	
ПРН 19	+		+	+	+		+	+	+		
Програмні результати навчання додаткові (Стандарт Вищої освіти України. Спеціальність 081 «Право»). Перший (бакалаврський) рівень.											

ПРН 5 Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.			+		+		+	+	+	+
ПРН 8 Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.			+	+		+		+	+	
ПРН 12 Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	+	+		+		+		+	+	
ПРН 17 Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.						+	+		+	+
ПРН 21 Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.								+	+	+
ПРН 23 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.										+

7.1 Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

1. експрес опитування – від 2 до 5 балів;
2. колоквіум – від 2 до 5 балів;
3. розв'язання казусів (кейс-задачі) – від 8 до 10 балів;
4. тестування (з набору суджень вибрати вірні) – від 6 до 7 балів;
5. три модульні контрольні роботи – від 2 до 5 балів за кожну (всього: від 6 до 15 балів).

Мінімальна кількість балів, яка може бути отримана студентом за відповідними формами оцінювання, складає 24 бали, а максимальна - 40 балів. При фактичному перевищенні максимальної кількості балів, отриманої студентом за семестровими формами оцінювання (>40 балів), кількість балів, які виставляються за результатами семестрових форм оцінювання, складає 40 балів. У разі, якщо студенту за семестровими формами оцінювання виставлено менше 24 балів, то він не допускається до складання іспиту.

підсумкове оцінювання:

письмовий іспит

	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	8	8	8	36	60
Максимум	13	14	13	60	100

Підсумкова оцінка є сумою балів, виставлених студенту за результатами семестрових форм оцінювання та оцінки за іспит (балів, отриманих на іспиті).

Максимальна підсумкова оцінка за дисципліну може становити 100 балів. Студент може отримати на іспиті максимально 60 балів. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути

меншою 36 балів. У випадку, коли студент на іспиті набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за іспит» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес опитування, колоквиум, розв'язання казусу (кейс-задача), тестування (з набору суджень вибрати вірні), модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів.

У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, розв'язування казусів. Пропущене заняття може бути відпрацьоване не пізніше двох тижнів з дати завершення дії поважних причин. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у двох семестрах (ЗМ 1 та ЗМ 2 – перший семестр; ЗМ 3 – другий семестр). За 10 днів до початку екзаменаційної сесії у кожному з семестрів викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання. Заняття, пропущені та не відпрацьовані студентом у першому семестрі, не допускаються до відпрацювання в другому семестрі.

Для студентів, які за семестровими формами оцінювання отримали кількість балів, яка є меншою мінімальної кількості балів (<24 балів), проводиться додаткова заключна контрольна робота з питань, необхідних та достатніх для отримання допуску до іспиту. Обсяг та зміст заключної контрольної роботи визначається викладачем залежно від рівня успішності студента (наприклад, кількості набраних балів протягом семестру; кількості пропущених занять і їх питомої ваги у загальній кількості занять; тем, з яких неотримано оцінку або отримано недостатню кількість балів; невідпрацьованих занять тощо).

Результатом проведення заключної контрольної роботи може бути: (1) допуск до іспиту з виставленням студентові 24 балів, як оцінки за семестровими формами оцінювання; або (2) недопуск до іспиту з виставленням студентові лише тих балів, які він набрав за семестровими

формами оцінювання (без врахування результатів заключної контрольної роботи).

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8.

Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.			
Теорія конституцій, форми держави в зарубіжних країнах. Конституційно-правовий статус особи в зарубіжних країнах.			
Тема 1. Господарська діяльність	1	2	2
Тема 2. Класифікація конституцій зарубіжних країн: критерії та види	2	1	2
Тема 3. Способи прийняття та розробки конституцій в зарубіжних країнах.	1	2	2
Тема 4. Поняття, ознаки та структурні елементи форми держави	1	2	2
Тема 5. Способи визначення конституційно-правового статусу особи	1	1	2
Модульна контрольна робота 1	-		-
Змістовий модуль 2.			
Виборче право та інститут законодавчої влади у зарубіжних країнах.			
Тема 6. Виборчий процес та його основні стадії	2	2	2
Тема 7. Мажоритарна та пропорційна виборча система у зарубіжних країн.	2	1	2
Тема 8. Становлення та розвиток парламентаризму в світовій практиці	2	2	2
Тема 9. Структура та класифікація, порядок формування парламентів у зарубіжних країнах	2	1	2
Тема 10. Поняття та стадії законодавчого процесу.	2	2	2
Модульна контрольна робота 2	-		-
Змістовий модуль 3.			
Конституційно-правовий статус глави держави. Уряди в зарубіжних країнах. Судова влада у зарубіжних країнах.			
Тема 11. Загальна характеристика інституту глави держави.	2	1	2
Тема 12. Місце та роль глави держави в системі розподілу влади.	2	1	1
Тема 13. Допоміжні органи при главі держави	2	1	2
Тема 14. Місце уряду в системі вищих органів влади	2	2	2
Тема 15. Порядок формування та види урядів	2	1	4
Тема 16. Компетенція урядів, урядова правотворчість.	2	2	1
Тема 17. Поняття судової влади, її місце та роль в системі поділу влади	1	1	1
Тема 18. Конституційні принципи здійснення судової влади.	1	1	1
Модульна контрольна робота 3	-		-
<i>Всього</i>	30	26	34

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **26 год.**

Самостійна робота - **34 год.**

9. Рекомендовані джерела:

1. Грін О.О. Конституційне право зарубіжних країн: навч посіб.: Альб.схем / О.О.Грін. – Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2015. – 183с.
2. Закоморна К. О.Державне (конституційне) право зарубіжних країн (навчальні матеріали та схеми) : посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. –2-ге вид., переробл. – Х. : Право, 2016. – 280 с
3. Конституційне право зарубіжних країн : навч.-метод. посіб. / О. Т. Волощук, В. Л. Качурінер, В. Ю. Колесник. – Одеса : Фенікс, 2021. – 145 с.// <https://fpk.in.ua/konstitutsijne-pravo-zarubizhnikh-krajin>
4. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / М. С. Горшеньова, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка та ін. / за заг. ред. В. О. Ріяки. – 2-е вид., допов. іперероб. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 544 с.
5. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / Н.В. Мішина, В.О. Міхальов, В.О. Куранін та ін. ; за ред. Н.В. Мішиної, В.О. Міхальова. –Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 644 с.
6. Конституційне право зарубіжних країн: навч.посіб. для підготовки до іспитів/упор.і.В.Тетарчук.-К.:ЦУЛ,2018.-178 с.
7. Конституції нових держав Європи та Азії / упоряд. С.Головатий; наук. ред.В. Шаповал. – К.: Українська Правнича Фундація; Право, 1996. – 544 с.
8. Кресіна І.О., Коваленко А.А., Балан С.В. Інститут імпідменту. Порівняльний політико-правовий аналіз / І.О. Кресіна, А.А. Коваленко, С.В. Балан. -Юридична думка, 2004. – 176 с.
9. Орленко В.І.Конституційне(державне право зарубіжних країн): посіб. для підготовки до іспитів.-К.:ПаливодаА.В.,2015.-172 с.
- 10.Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підруч. -Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018.- 260 с. // <https://fpk.in.ua/konstitutsijne-pravo-zarubizhnikh-krajin>
- 11.Сараторі Дж. Порівняльна конституційне інженерія. Дослідження структур,мотивів і результатів / Дж. Сараторі. – К.: АртЕк, 2001. – 224 с.
12. Сіган, Бернард Г.. Створення конституції для народу чи республіки, які здобули свободу [Текст] / Бернард Г. Сіган ; [пер. з англ. Петра Малахова та Сергія Драчука]. - К. : Ін-т демократії ім. Пилипа Орлика, 1993. - 126 с.
- 13.Шаповал В.М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз / В.М. Шаповал. – К.: Програма Л, 1995. – 136 с.
- 14.Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс:підруч/ / В.М. Шаповал. – К.: Юрінком Інтер, 2023.-224 с.

15. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підруч. / В.М. Шаповал. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 464 с.